

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naša vsak štetnik in velja s poštno vred in v Mariboru s poštnim na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijke 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kata-
stičnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Ekopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška
cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, sa dvakrat 25 vin., za trikrat 85 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejema do srede jutraj. — Za
zaprete reklamacije se poštnine prostje.

Današnja številka obsega 12 strani.

Nemška mladina.

Pravijo sicer, da je mladina cvet vsakega nara-
da, njegova nada, njegov ponos, toda o nemški mladi-
ni mi tega ne verjamemo. Tam je velik del vseučiliš-
ne mladine naravnost vzor surovosti, nestrpljivosti in
neznosnosti. Saj je nemški buršak na celém svetu
znan kakor slab denar. Pijan je, kadarkoli ga vidiš,
rdeč in odebelen od nezmerno zavžitega alkohola, ob-
raz in glava razsekana od pretepanja, pobijanja in
rogovljenja, glas mu je raskav in oduren, jezik se
mu zapleta in zavira. Tak je nemški buršak, znan po
celem svetu. Od časa do časa doprineše z velikim hrupom
in šundrom dokaz, da je še vedno tak, kakoršen
gre glas o njem. Takšno dokazovanje se je vršilo o
binkoštnih praznikih v Gradcu. Dogodki so tem bolj
zanimivi za nas, ker nam graško vseučilišče pošilja
največ nemške mladine, ki se vgnezdijo po dovršenih
študijah na Slovenskem Štajerju za sodnike, politične
uradnike, profesorje, notarje in advokate.

Že v zadnji številki našega lista smo omenili na
kratko, kaj se je v Gradcu o Binkoštnih dogodilo. Ka-
toliško nemško vseučiliščno društvo Karolina je sla-
vilo 25letnico svojega obstanka. To priložnost so si
izbrali svobodomiselní nemški buršaki, da pokažejo,
kako znajo biti surovi. Napregli so v vozove vole ter
jim dali znamenja katoliških dijakov. Na vozovih so
se vozili majhni smrkvanci, ki bi naj tudi predstavlja-
li katoliške dijake. Razen tega so bili vozovi okrašeni
s slikami, v katerih se zasmehuje katoliška cerkev in
duhovništvo. Graška policija je pripustila, da so nem-
ški vseučiliščni frkolini smeli te vozove neovira-
no voziti po celém mestu. Ko so se katoliški dijaki
peljali v cerkev k slovesni sveti maši, so jim buršaki
zastavili pot, jih obmetavali z jajci, kamenjem, jim je-
mali čepice z glav, jim trgali obleko ter jih pretepali
s palicami. Ko so se katoliški dijaki zbirali, da pred
spomenikom avstrijskega cesarja Franca dajo duška
svoji ljubezni do habsburške cesarske rodovine, so
buršaki to poskusili na vse mogoče načine preprečiti.
Ker je cesarski namestnik poklical vojaštvo, da brani
katoliške dijake, kajti policija tega očividno ni ho-
tela, so priredili hrupne uprizoritve tudi nasproti ce-
sarskemu namestniku. Vozove, v katerih so se vozile
tudi katoliške žene, so polivali z gnojnico ter jih ob-
metavali s človeškim blatom. Gospode v vozovih so
kamnjali in pretepali. Taka je omika naših bodočih

sodnikov, političnih uradnikov, profesorjev in zdrav-
nikov na Štajerskem!

Človek se kar ne more načuditi, da je kaj take-
ga v Gradcu pri vseučilišni mladini mogoče. Ako bi
se upali naši kmečki mladeniči tako obnašati — sicer
je to pri njihovi omiki nemogoče — potem bi bili ob-
činski zaporí kmalu prenapolnjeni in naše sodnije bi
imele opravka čez glavo. Toda v Gradcu je vse dovo-
ljeno. Zakaj? Mesto je v svobodomiselnih rokah in
zato je surovost nasproti katoliško mislečim ljudem do-
voljena. Katoliški Slovenci so lahko veseli, da imajo
pri nas liberalci tako malo moči, sicer bi bile njih
glave v nevarnosti. Liberalci so si povsod enaki.

Naše ljudstvo pa bo tudi razumelo, zakaj se ta-
ko vstrajno in odločno branimo nemških uradnikov,
notarjev, advokatov in zdravnikov. Kamor se mlado
drevo nagne, tako raste. In mladi nemški ljudje po
avstrijskih vseučilišjih se nagibajo k surovosti, ne-
znosnosti, nestrpljivosti. Četudi so morda izjeme, ven-
dar večina je taka!

Državni zbor.

Dokler so bile razmere med našo državo in bal-
kanskimí zavezniki skrajno ostre in nevarne, ni hote-
la vlada sklicati državnega zbora. Se-le sedaj, ko je
postal položaj nekoliko prijaznejši, je smel tudi drž.
zbor zopet začeti s posvetovanji. To je bilo dne 15.
maja. Samoumevno, da so vsi poslanci čutili potre-
bo, govoriti o zunanji politiki naše države. Toda vla-
da je rekla, da posebne razprave o zunanji politiki ne
dovoli. V seji načelnikov vseh državnozborskih klub-
ov, v kateri se določuje za nekoliko dni naprej de-
lovni red, je prišlo vsled tega do nesoglasja med vla-
do in načelniki. V imenu hrvaško-slovenskih poslan-
cev je govoril dr. Korošec ter izjavil, da so njegovi
tovariši za razpravo o zunanji politiki. Sicer vedo,
da bo imela vlada zopet gluha ušesa za vse nasvete
in opomine, toda vsa odgovornost pade vsled tega rav-
no na vlado. Slovenci in Hrvatje pa v sedanjem tren-
otku najbolj nujno potrebujejo, da se jim vrnejo re-
zervisti domov. Hiše, večkrat celi okoliši, so brez krep-
kega moškega delavca, ker je vse mlajše moštvo vpo-
ključano pod orožje. Samo Nemci niso bili za razpra-
vo. Nazadnje se je dosegel med ministri in načelniki
sporazum v tem smislu, da se bo ta teden v torek dne
20. maja začelo prvo čitanje začasnega proračuna, pri
katerem bo najprej ministrski predsednik sam podal
sliko o zunanjem položaju, potem pa bodo lahko tudi

zastopniki raznih klubov označili stališče nasproti av-
strijski zunanji politiki. Določeno je, da prvi za mini-
strskim predsednikom povzame besedo zastopnik hr-
vaško-slovenskega kluba, kateri bo v tem slučaju dr.
Šusteršič ali dr. Korošec.

Hrvaško-slovenski klub je takoj v prvi seji skle-
nil, vložiti interpelacijo zaradi najhitrejšega odpusta
rezervistov. Interpelacije z isto vsebino so vložili men-
da tudi vsi drugi državnozborski klubi.

Štajerski slovenski poslanci so vložili tudi nuj-
ne predloge zaradi škode, ki jo je povzročil zadnji
mraz po vseh spodnještajerskih okrajih, zahtevali od-
pis davka in podpore iz državnih sredstev.

V razmerju med vladno večino in opozicijo je
nastala precejšnja izprememba. Češki kmečki (agrar-
ni) klub je sklenil, da stopi v opozicijo in se zopet na-
sloni na hrvaško-slovenske poslance. Za sedaj so sa-
mo kmečki poslanci izstopili iz vladne večine. Toda
nevolja nad sedanjo vlado med Čehi je tako velika, da
bodo vzhodu agrarcev morali kmalu slediti tudi mla-
dočehi in češka katoliško-narodna stranka.

Da bi se sklenili v tem zasedanju tudi novi dav-
ki, je postalo precej dvomljivo. Nemci in mladočehi
sicer z vso silo pritiskajo, a Poljaki in druge stran-
ke niso nič kaj navdušene, čeprav je res, da so drž.
kase vse prazne.

Pomenljiv je sklep, katerega je sedaj začetkom
državnozborskega zasedanja storil klub krščanskih so-
cialcev. Izjavili so, da so s sedanjo vlado nezadovolj-
ni, ker ničesar ne stori iz lastnega nagiba, ampak
pusti vse zadeve tako teči naprej, kakor so tekle do-
sedaj. Vlada ima samo eno skrb, da ostane dolgo na
krmlju. Nadalje očitajo krščanski socialci tudi mini-
strskemu predsedniku grofu Stürgkhu, da jim je zelo
neugodno odgovoril, ko so se prišli pritožiti čez zad-
nje študentovske nemire v Gradcu, tako, kakor bi ho-
tel opravičevati svobodomiselnó študentovstvo. Ako bi
krščanski socialci vstrajali v svoji nevolji proti se-
senji vladi, kar pa pri njihovem slabem parlamentar-
nem vodstvu ni zelo verjetno, potem seveda bi bili
dnevi sedanje vlade kmalu šteti.

Na Balkanu.

Skader je sedaj v rokah velevlasti, ki razun
Nemčije vse podpirajo Italijo, da bi se čim bolj udo-
mačila v Albaniji in priljubila Albancem.

Mir med Turčijo in balkanskimi zavezniki se še
vedno ni sklenil, ker Srbija in Grčija zavlačujeta

† Jakob Pukl,

veleposestnik v Marija-Encersdorfu pri Dunaju, c. in
kr. nadporočnik v rez., c. kr. sodnijski tolmač, član
raznih slovenskih društev na Dunaju itd., je umrl po
dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za u-
mirajočee dne 8. maja 1913 ob 10. uri zvečer in je bil
tam pokopan na binkoštno nedeljo popoldne.

Tako nekako se glasi smrtno naznanilo, ki sta
ga izdali rodbini Pukl in Krušič in ga nam poslali,
da ga priobčimo v našem listu.

Izpod prijateljskega peresa smo dobili k temu
tužnemu naznanilu še sledeči dopis:

Rodil se je rajni g. Pukl leta 1849 na Žečah,
mali vasi ob levi strani državne ceste, ki pelje iz Ko-
njice v Celje. Njegovemu očetu, ki je bil pobožen kme-
tič, so ljudje navadno rekli Lekšun in rajnemu gosp.
Puklu Lekšunov Jaka. Ko je oče Lekšun slišal, da bo
Lipak dal svojega sina Mihaela v Celje študirat, je
tudi Lekšun dal svojega Jakeca v latinske šole.

V jeseni l. 1862 sta prestopila Lipakov Miha in
Lekšunov Jaka s trirazrednice v konjiškem trgu na
c. kr. glavno šolo in drugo leto na c. kr. gimnazijo v
Celju, kjer sta prvi razred oba dovršila l. 1864. z od-
liko. Od 65 sošolcev, ki sta jih imela v prvem razre-
du, pripeljala sta jih v osmo šolo le 28, izmed katerih
sta se za prvo mesto najbolj kosala Lipakov Mihael
in Štitarjev Francelj iz Solčave. Prvi je drugega pre-
magal, tako, da je l. 1871 on stal na čelu celjski gim-
naziji. Štitar se je pa zadovoljil z drugim mestom, so-
šolec Wokaun Gustav je dosegel tretje, naš Pukl Ja-
kob pa četrto mesto. Bili so vsi odličnjaki, ki so do-
vršili zrelostni izpit avgusta 1871 z odličnim uspehom.
Sedaj se jim je razcepila njihova pot, po kateri so 8
let hodili skupaj. Lipakov gospod Mihael se je posvetil

bogoslovju in je bil potem, ko je dopolnil eno leto vo-
jaške službe, dne 25. julija l. 1875. posvečen v mašni-
ka, l. 1881. je postal doktor bogoslovja na dunajskem
vseučilišču, meseca oktobra 1889 so pa zasedli kot
preč. gospod dr. Mihael Napotnik stolico lavantinskih
škofov, v Mariboru. — Drugi Francišek Štitar se je
posvetil modroslovju. On se je podal na Rusko, kjer
je lani umrl kot visoko odlikovan profesor na vseučil-
išču v Kalugi. Kratko pred svojo smrtjo je obiskal
še svoj rojstni kraj v Savinjski dolini in svojega pri-
jatelja našega g. Jakoba Pukla v Marija-Encersdorfu
pri Dunaju. — G. Wokaun je postal c. kr. nadso-
dnijski svetnik, ki še sedaj služi pri c. kr. okrožnem so-
dišču v Mariboru. — Rajni g. Pukl se je pa posvetil
pravoslovju na dunajskih visokih šolah. Napravil je
tudi par strogih izpizov, da bi postal doktor prava. Da
si zasluži za visokošolanje potrebni denar, je stopil v
pisarno slovitega dunajskega odvetnika dr. Viktorja
Fuchs, ki je bil med tem od svetlega cesarja povišan
v baronski stan.

Med tem je postal rajni g. Pukl sotrudnik več-
jega katoliškega časnika na Dunaju, „Vaterlanda“,
in se tako zabil v politiko. Pri tem je pa izgubil ve-
selje do napornih študij, posebno še, ker je bil po-
klícan k vojakom, kjer se je povsod do častne stopi-
nje c. in kr. nadporočnika.

G. baron Fuchs je svojega koncipienta g. Pukla
jako spoštoval in mu je preskrbel bogato nevesto iz
premožne hiše Dub. 'Z njo je preživel v Marija-En-
cersdorfu pri Dunaju lepo vrsto srečnih let. Posvetil
je vse svoje moči časnikarstvu in je začel izdajati
svoj list, „der Süden“ imenovan. Ker je menil, da ga
je ta list dovolj seznanil s svojimi rojaki na Spodnjem
Štajerskem, je nastopil kot samostojen kandidat za
splošno kurijo na Spodnjem Štajerskem. Ker ni skli-

ceval volilnih shodov, ampak je mirno pričakoval na
Dunaju izid razpisanih volitev, se pač ni smel čudi-
ti, da je slovesno propadel. Od tiste dobe je dal poli-
tiki slovo in se pečal z obdelovanjem svojega velepo-
sestva v Marija-Encersdorfu. Po smrti njegovega edi-
nega brata je prevzel njegovo posestvo, nekdanji oče-
tov dom v Žečah. Tam si je postavil lepo letovišče,
katerega pa ni potreboval, ker je imel pri Dunaju vse
lepše letovišče. Ko mu je med tem umrla prva sopro-
ga Ana roj. Dub, je založil za njen dušni mir in za
trajen spomin posebno mašno ustanovo pri cerkvi Sv.
Ane nad Konjicami. Za tovarišico svojega življenja si
je pa izbral vdovo svojega prijatelja, pomorskega ka-
pitana g. Strnada, katera mu je pripeljala v hišo po-
leg lepe dote še prav pridno in vrlo izobraženo hčer-
ko, ki je s svojim petjem in igranjem na glasovir po-
vzdigovala prireditve, ki jih je njen oče kot načel-
nik župnijske skupine Katoliškega šolskega društva
v Marija-Encersdorfu vsako leto sklical in vodil. Ob
priliki lanskega evharističnega kongresa na Dunaju
je g. Pukl predsedoval velikemu shodu, ki ga je bila
priredila Straža Slovincem na čast.

Katoliških načel rajni g. Pukl nikdar ni zata-
jil. Bil je slovenski rodoljub stare korenine in je lju-
bil nad vse svoj slovenski rod, zato tudi svoj rojstni
kraj, kakor tudi svoje sorodnike. Podpiral je rad svo-
jega rajnega brata in svojo, v Žečah omoženo sestro
Meto, katero je vedel navdušiti za slovensko stvar,
da je tudi ona znala svoje otroke za to navdušiti.

Da bi sestri-samici preskrbel boljše dni, vzel jo
je na svoj dom v Marija-Encersdorfu. Bratovo hčer pa
je dal g. Vinkotu Krušič, magistratnemu uradniku na
Dunaju, za ženo.

Tako je časne reči lepo uredil, predno je zatis-
nil za ta svet svoje oči. Svetila mu večna luč!